

Kapitel 1

Høringsnotat skriftlige høringssvar til kapitlet om natur

Placering af smelter

Der er kommet indsigelser i mod en placering af smelteren på Nordlandet fra Timmiaq, Avataq og Tegnestuen Nuuk. Dette skyldes at placeringerne ligger meget tæt på området ved Nipisat Sund, der er et vigtigt fugleområde for især edderfugl og kongeedderfugl men området er også vigtigt for et stort antal vadefugle og andre havfugle. Området indgår i en DMU-rapport fra 2001, som et potentielt fremtidigt Ramsarområde i Grønland - altså et vådområde af international vigtig betydning. Der er endvidere rejst en fredningssag for området af Avataq og Timmiaq. Anlæg af havnefaciliteter, byudvikling og den deraf følgende stigende aktivitet i området samt spild af olie og brændstof fra havneanlægget vil sætte områdets status som vigtigt fugleområde under stærkt pres og vil med stor sandsynlighed få en række store negative konsekvenser for områdets naturværdier.

Tegnestuen Nuuk a/s fremhæver i denne forbindelse, at på grund af strømforholdene vil eventuelle udslip fra smelterværket eller fra havnen, blive ledt gennem det følsomme område ved Nipisat Sund.

Forholdene vedrørende Nipisat Sund er indarbejdet i SMV-rapporten

Vandkraft

Timmiaq angiver at øget trafik i fjorden kan risikere at forstyrre de ynglende fugle på fuglefjelde langs fjorden.

Besejlingen af Evighedsfjorden vil være på sit højeste i en begrænset periode, anlægsfasen. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at angive hvor meget fjorden vil blive besejlet såfremt der vælges en sydløsning til vankraftværket ved Tasersiaq. I denne forbindelse anbefales det i SMV-rapporten at helikoptertrafik og tung sejlads undgås i ynglesæsonen.

Timmiaq mener ligeledes at der i dag ikke er tilstrækkelig viden til at vurdere hvorvidt en øget udledning af silt til fjorden vil være til skade for miljøet og fuglelivet.

Dette punkt blev også fremhævet på borgermødet i Nuuk kommune, efter mødet drøftede DMU/GN dette spørgsmål med David Boertmann (DMU) som vurderer at en øget udledning af silt til bunden af Evighedsfjorden ikke vil påvirke fuglene i væsentlig grad, fordi de søger føde over større områder end det der umiddelbart vil blive påvirket af en øget silttilførsel.

Transmissionslinier

Timmiag mener ikke at der i dag er tilstrækkelig viden til at vurdere hvorvidt anlæg af transmissionslinier vil få negativ betydning for bestanden af grønlandske havørne, og Avatag ønsker at trækruter for gæs undersøges således at der kan tages hensyn til disse i forbindelse med linieføring så kollisioner kan undgå

Der findes en del litteratur om transmissionsliniers påvirkninger på store fugle.

Transmissionslinierne vil komme til at skære igennem landskabet og luftrummet hvor der ikke tidligere har været forhindringer. Dette udgør en risiko for områdets fugle i form dødsfald som følge af elektrisk stød samt kollision med master og ledninger. Disse utilsigtede påvirkninger kan dog reduceres betydeligt ved design af masterne, således at store fugle som for eksempel rovfugle ikke kan komme til at berøre både mast og ledning samtidig, samt at ledningerne arrangeres i et niveau frem for flere, således at der optages mindst muligt vertikalt luftrum.¹

Timmiag anbefaler at linieføringen over det største vandfald i Godthåbsfjorden bør undgås dels af hensyn til fuglekolonien, som ligger der, dels af hensyn til områdets landskabelige værdi.

Dette er relevant og bør indgå som et led i de overvejelser der skal foretages i forbindelse VVM-analysen og fastlæggelsen af ruten for transmissionslinierne.

Maniitsoq kommune bemærker at linieføringen, der er skitseret i SMV-rapporten, ikke er den eneste mulige, transmissionslinierne kan således føres udenom Søndre Isortoq og risikoen for forstyrrelse af fjordens fuglekolonier kan således minimeres.

Dette er taget til efterretning, og i SMV-rapporten fremgår det nu at den viste linieføring er en mulig løsning. En af de primære opgaver for SMV'en har været at beskrive risiko for negative påvirkninger. Vurderinger af de konkrete anlæg foretages i VVM-analysen.

Maniitsoq kommune finder ikke at riden er i tilbagegang, da der er kommet flere kolonier i Maniitsoq området.

I SMV-rapporten henvises til den samlede grønlandske bestand af ride og ikke specifikt til bestanden i Maniitsoq. I området ved Maniitsoq er bestanden af ride blevet halveret mellem tællinger i 1977 og 2003. At denne udvikling er stagneret eller vendt ændrer ikke

¹ Avian Power Line Interaction Committee (APLIC), 2006. Suggested Practices for Avian Protection on Power Lines: The state of the art in 2006. Edison Electric Institute, APLIC and the California Energy Commission, Washington D.C. and Sacramento CA.

D Haas, M Nipkow, G Fiedler, R Schneider, W Haas, B Schürenberg, 2005. Protecting birds from powerlines - a practical guide on the risks to birds from electricity transmission facilities and how to minimise any such adverse effects. NABU - German Society for Nature Conservation, (Nature and environment No.140)

ved at bestanden stadig er sårbar, og at der bør tages hensyn i forhold til forstyrrelser fra skibs- og helikoptertrafik.

Anlæg af infrastruktur mv.

Timmiaq efterlyser en vurdering af hvilke konsekvenser havne og vejanlæg vil få for naturen.

Information om beliggenhed og omfang af infrastrukturanlæg er ikke tilgængeligt på nuværende tidspunkt, disse spørgsmål vil blive behandlet i VVM-sammenhæng.

Maniitsoq kommune kommenterer at dybe kørespor i terrænet også kan dannes ved kørsel på opfrysningsfarlig jord.

Dette er indarbejdet i rapporten

Generelt

ERM svar fra Alcoa og Sisimiut kommune, understreger at der stadig er tre potentielle sites i alle kommuner herunder i Sisimiut kommune.

Dette er taget til efterretning og indarbejdes i SMV-rapporten

Herudover angiver ERM og Alcoa en række specifikke kommentarer, som er indarbejdet i SMV- rapporten

Nuuk kommune savner en vurdering af hvordan anlæg af en smelter vil påvirke landskabet.

Dette er søgt indarbejdet i SMV-rapporten.

Tegnestuen Nuuk a/s angiver at der mangler en risikovurdering i forhold til risikoen for indførsel af fremmede arter med skibe eller last.

Dette spørgsmål er yderst relevant, men vil ikke blive behandlet i SMV-rapporten. Det vil blive behandlet i VVM sammenhæng, således at de nødvendige foranstaltninger og forholdsregler kan blive taget.

Avataq ønsker at forekomst og udbredelse af plantesamfund kortlægges og kvantificeres. Sisimiut kommune understreger at forekomst af sjældne planter som dem ved Akugdleq også kan forekomme mange andre steder, da en stor del af området ikke er undersøgt. *Vegetationen vil blive kortlagt og forekomst af sjældne planter vil blive registreret for berørte områder i VVM sammenhæng.*

Sisimiut kommune angiver endvidere at i forhold til den eventuelle forekomst af spættet sæl i Kangerlussuaq, bør det nævnes at fjorden i dag allerede besejles af fragt og

krydstogt trafik, derfor vil øget sejlads som følge af aluminiumsprojektet ikke have så stor effekt som øget sejlads i områder der ikke besejles i dag.

I teksten er nævnt, at spættet sæl formentlig vil vænne sig til forstyrrelser, hvis den ikke samtidig udsættes for fangst. Når Elvdeltaet ved Sarfartog er nævnt, er det fordi, der ved havneanlæg mv. vil være risiko for, at deltaet kunne blive inddraget i projektet, og dermed ville en potentiel landgangsplads forsvinde.

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug kommet med en bemærkning vedrørende forvaltning af rensdyr og moskus. I dag foretages der regelmæssig overvågning, som gør det muligt at agere hvis bestandsstørrelserne ændres i forhold til den målsatte bestandsstørrelse.

Dette er indarbejdet i rapporten

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug bemærker at vandkraft og transmissionslinier bør designes således at moskusokseers spredning påvirkes mindst muligt. Herudover mener Direktoratet at moskusokseers reaktioner på transmissionslinier bør undersøges. *Det er i rapporten vurderet at bestanden af moskusokser ikke vil blive påvirket væsentligt i forbindelse med projektet, da alle aktiviteter er udenfor dyrenes hovedudbredelsesområde. Med undtagelse af området ved Sarfartog, der kan blive berørt i anlægsfasen. Design af transmissionsledninger i forhold til dyrenes spredning, skal behandles i VVM-sammenhæng. I den forbindelse er det centralt, at der foretages en forvaltningsmæssig vurdering af hvorvidt spredningen sydover er hensigtsmæssig.*

Borgermøde Nuuk 8. januar 2008 - Natur

Nipisat Sund

Området er især vigtigt for edderfugl samt mange vadefugle og har været nomineret som ramsar-område. Området er følsomt for påvirkning af spild af olie, brændstof og andre kemikalier fra havnen og skibe der ligger til kaj.

Avataq og Timmiaq stiller fredningsforslag.

Transmissionsledninger og fugle

Vil transmissionsledningerne kunne udgøre en fare for fugle i form af kollisioner.

Julia Tims (ERM): der er lavet en del undersøgelser, direkte kollision er normalt ikke et stort problem. Men store fugle og især rovfugle, der forsøger at lande på ledninger kan få fat på ledning og mast og derved blive dræbt af stød. Dette kan undgås ved at isolere toppen af masterne.

Silt i evighedsfjorden

Ved en løsning med udløb til Evighedsfjorden vil der blive ledt silt til fjorden, hvor der i dag kun ledes siltet vand ud en del af året.

Hvad sker der med fjordens liv, vegetation, muslinger mv.?

Vil det få en betydning for fuglekolonierne i fjorden – polarlomvie og ride?

Efter mødet drøftede DMU/GN dette spørgsmål med David Boertmann (DMU) som vurderer at en øget udledning af silt til bunden af Evighedsfjorden ikke vil påvirke fuglene i væsentlig grad, fordi de søger føde over større områder end det der umiddelbart vil blive påvirket af en øget siltilførsel.

Generelle bekymringer

Rensdyr i forhold til forstyrrelse og hindring af vandringsruter i forbindelse med transmissionslinier.

Der er planlagt supplerende undersøgelser om kortlægning af dyrenes kælvningsområder samt deres vandringsmønstre.

Det blev bemærket at nye vejanlæg vil øge tilgængeligheden af områder som hidtil har været svære at komme til og dermed vil belastningen af områderne blive større.

Miljøspørgsmål

Udover de ovennævnte kommentarer, var der flere henvendelser vedrørende miljøspørgsmål om især forurening og affaldshåndtering. Interessen for disse emner omhandler både lokal og global forurening og affaldshåndtering.

Slutteligt var der en kommentar om at spildvarme fra værket bør udnyttes, det må ikke lukkes ud i fjorden.

Borgermøde Maniitsoq den 10. januar samt møde den 11. januar 2008 - Natur

Evighedsfjorden

Hvor mange undersøgelser er der foretaget i Evighedsfjorden?

DMN: Der er ikke foretaget direkte undersøgelser i forbindelse med SMV-arbejdet. SMV'en er udarbejdet på baggrund af eksisterende litteratur.

Sarfartoq

Hvor meget vand er der tilbage i Sarfartoq ved en nordløsning? Kan ørrederne stadig gå op?

DMN: Sarfartoq tilføres vand fra både Paradisdalen og iskappen, det formodes derfor at der stadig vil være vand nok i elven, men det undersøges nærmere i 2008.

Kangamiutborgerne foretrækker at vandkraftværk og adgang til Tasersiaq sker via Evighedsfjorden fordi man ønsker at Sarfartoq-området påvirkes så lidt som muligt.

Rensdyr

Hvilke erfaringer er der fra andre lande i forhold til vandkraft og rensdyr?

Patrik Grover (Alcoa): Alcoa har erfaringer fra Island hvor et vandkraftværk blev lagt i et område med rensdyr. Værket er nyt, men indtil videre ser det ikke ud til at påvirke dyrene, der vender tilbage efter anlægsfasen. Denne udvikling følges gennem de næste år.

Fugle

Flere borgere mener at det ikke er rigtigt at riden er i tilbagegang, da der er kommet flere kolonier i Maniitsoq området.

DMN: I teksten henvises til den samlede grønlandske bestand af ride og ikke specifikt til bestanden i Maniitsoq.

I området ved Maniitsoq er bestanden af ride blevet halveret mellem tællinger i 1977 og 2003. At denne udvikling er stagneret eller vendt ændrer ikke ved at bestanden er sårbar og at der bør tages hensyn i forhold til forstyrrelser fra skibs- og helikoptertrafik.

En borger spørger om det er rigtigt at den sidste optælling foregik i september for to-tre år siden, hvorfor tælles der i september når fuglene ikke ligger på rede der?

DMN: Den seneste tælling blev foretaget 20.-26. juli 2003 af GN (teknisk rapport nr 59 fra GN).

Spørgsmål af teknisk karakter

Vandet stiger til tider kraftigt i Tasersiaq, kan dæmningen holde?

Patrik Grover (Alcoa): Dæmningen bygges til et "worst-case scenario" og dermed til et meget større tryk end det aktuelle tryk.

Hvor meget vil Evighedsfjorden blive besejlet ved anlæg af evt. vandkraftværk der?

Patrik Grover (Alcoa): Det er ikke til at sige på nuværende tidspunkt, men det vil være størst under anlægsfasen.

Kan det tænkes at transmissionslinierne kommer til at ligge under vandet over visse strækninger?

Patrik Grover (Alcoa): Nej det er der ikke planer om.

Vil vandet i Evighedsfjorden fryse til is når der kommer vand til området, ved en sydløsning?

DMN: Da ferskvand er lettere end saltvand og derfor flyder ovenpå, vil der med stor sandsynlighed blive dannet is i bunden af Evighedsfjorden. Dette vil blive nærmere undersøgt.

Miljø

Affald og emissioner

Hvad gør Alcoa mht affald og emissioner?

- Patrik Grover (Alcoa):

Emissioner

CO₂, kan ikke begrænses endnu, mens det i en vis udstrækning er muligt for andre drivhusgasser, der dannes (kulstofflourider).

Flourider, indvindes og recirkuleres i smelterprocessen således at der forventes et meget lavt udslip.

Spildevand

Kølvand recirkuleres indtil det til sidst ledes til en "fordamper" hvor vandet fordampes, det lukkes ikke ud.

Fast materiale

Genanvendes så vidt det er muligt

Anoder, transporteres til et anodebageri og genanvendes til nye anoder

Potlining, er meget giftigt, men transporteres forseglet til lande hvor det kan genanvende i cementindustrien.

Udslip

Er der risiko for udslip til havet?

Patrik Grover (Alcoa): Ikke fra smelteren som sådan. Men der er en risiko fra de skibe der transporterer materiale til og fra smelteren. Det svarer til risikoen som ved den besejling der sker i Grønland i dag. De materialer (alumina, kul (anoder), aluminium) skibene sejler med er ikke farligt.

Klimaforandringer?

Sne og gletschere smelter på Island, er det smelterens skyld?

Patrik Grover (Alcoa): Nej, smelteren på Island er først taget i brug for nylig, og er ikke oppe at køre på fuld drift endnu.

Borgermøde Sisimiut 14. januar samt møde den 15. januar 2008 - Natur

En borger bemærkede at han ikke ønskede smelteren placeret i Sisimiut.

Ørreder

Hvor meget vil vandkraftværkerne påvirke ørredopgangssteder og gydeområder?

DMN bemærkede at dette formentlig ville være mest problematisk for bestanden i Sarfartoq men da Sarfartoq får tilført vand fra både Paradisdalen og iskappen, formodes det derfor at der stadig vil være vand nok i elven, men det undersøges nærmere i 2008.

Rensdyr

Hvor meget vil anlæg af både smelter og transmissionslinjer påvirke rensdyrenes bevægelser i området?

DMN svarede at det vil påvirke rensdyrene i anlægsfasen men formentlig ikke så meget under driften. Det vil blive undersøgt løbende. Man kan planlægge sig ud af en del af forstyrrelserne ved for eksempel at arbejde mens dyrene ikke opholder sig i området, eksempelvis kan man undgå at arbejde i kælvningsområderne i kælvningsperioden.

Turisme

Det kan gå ud over turisme fordi mange turister kommer til Grønland for at opleve den uberørte natur og hvis den forstyrres ved store anlæg vil de holde sig væk og i stedet rejse til for eksempel Kazakstan.

DMN svarede at det var en risiko men at nogle turistaktører så det som en bedre mulighed for at få flere folk i naturen når adgangsmulighederne bliver større.

En deltager bemærkede at Kommunen og Hjemmestyret skulle være opmærksomme på at anlægget kunne gå ud over fangernes muligheder for fangst og fiskeri og at de i så fald skulle kompenseres.

Kapitel 2

Høringsnotat vedrørende kapitel 2 – Miljø – i Strategisk miljøvurderingsrapport udarbejdet i forbindelse med aluminiumsprojektet

Nærværende notat sammenfatter de bemærkninger, der specifikt er fremkommet til kapitel 2 om de miljømæssige forhold i den strategiske miljøvurderingsrapport (SMV) under den interne og eksterne høring samt de mundtlige tilkendegivelser, der fremkom under borgermøderne i henholdsvis Nuuk, Maniitsoq og Sisimiut primo januar 2008.

Herudover indeholder notatet også en sammenfatning af nogle af de generelle kommentarer fra borgermøderne, som ikke direkte relaterer til miljøkapitlet, men til SMV'en som helhed eller aluminiumsprojektet generelt.

Afslutningsvis er der en kort sammenfatning af bemærkninger fra borgermøderne, der relaterer sig til øvrige kapitler i SMV'en.

Generelt

Under borgermøderne fremkom der nedenstående generelle betragtninger og tilkendegivelser vedrørende aluminiumsprojektet og andre lignende projekter:

- *Aluminiumsprojektet vil uanset om det gennemføres eller ej have en positiv indvirkning på den grønlandske økonomi, idet den igangværende SMV-proces har medvirket til, at der kan åbnes op for anden energikrævende industri.*
- *En gennemførsel af aluminiumsprojektet kan betyde et image-tab for Grønland, f.eks. for Royal Greenland, som markedsfører sine produkter med udgangspunkt i den rene og uberørte grønlandske natur.*
- *En borger havde det indtryk, at SMV-arbejdsgruppen og i særdeleshed de grønlandske politikere har en holdning, der giver befolkningen indtryk af, at beslutningen om projektets gennemførsel allerede er truffet: At projektet skal gennemføres uanset hvad.*
- *En borger ønskede en debat med temaet. "Hvad er det for et Grønland vi vil have?" Ønsket blev eksemplificeret med den allerede igangværende minedrift og den minedrift, der måtte komme i de kommende år, den måske kommende aluminiumsindustri samt den måske kommende olieudvinding. Det var borgerens*

vurdering, at de samfundsmæssige konsekvenser heraf vil være langt større end de miljømæssige konsekvenser.

- *Endelig blev der stillet spørgsmål til om, man kunne stole på Alcoas løfter om ansvarlighed overfor miljø, natur, sundhed m.m.*

Herudover påpeger Greenland Development, at der flere steder i SMV'en henvises til mangler i den nuværende viden, men at det ikke altid fremstår klart om der er tale om en konstatering eller en anbefaling. Miljøafdelingen vil i forbindelse med det videre arbejde foretage en gennemgang af miljøkapitlet med henblik på klart at få fremhævet anbefalingerne.

Økonomidirektoratet anbefaler, at der i SMV'en laves en opstilling af fordele og ulemper ved de forskellige alternative placering med udgangspunkt i de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser. Miljøafdelingen er i princippet enig i dette synspunkt, men finder det vanskeligt at gennemføre dette i praksis pga. den begrænsede tid, der er til rådighed til en gennemskrivning af SMV'en.

Processen omkring hhv. SMV og VVM

Specielt under borgermøderne blev der stillet spørgsmålstegn til hele processen omkring udarbejdelse af SMV og VVM, herunder den politiske proces, i relation til aluminiumsprojektet. Det blev bl.a. tilkendegivet, at man burde have startet med en kortlægning af de miljø-, natur- og sundhedsmæssige påvirkninger og effekter før man foretog en udpegning af mulige sites. Dette kunne have betydet, at et spørgsmål som "Hvorfor er der ikke gennemført miljømæssige forundersøgelser på de eksakte lokaliteter foreslået af de tre kommuner?" ikke var blevet stillet under borgermøderne.

Derudover blev der stillet spørgsmål til om, myndighederne havde den tilstrækkelige tid, de personalemæssige ressourcer samt tilstrækkelig ekspertviden til kunne foretage en grundig forundersøgelse både forud for beslutningen om projektets gennemførsel og i den videre proces omkring VVM. Det kom bl.a. til udtryk i et spørgsmål om i hvilken grad, det havde været muligt at inddrage konsulentbistand under udarbejdelse af SMV'en og om dette ville være en mulighed i den videre i proces.

Som svar på disse spørgsmål kunne det kun understreges, at Departementet for Infrastruktur og Miljø (DIM) under hele processen har benyttet enhver mulighed for at påpege det u hensigtsmæssige i, at hele processen frem mod en endelig beslutning om projektets gennemførsel skulle ske under et så massivt tidspres.

Anvendelse af eksisterende viden

Både under borgermøderne og i de skriftlige høringssvar er der stillet spørgsmål ved i hvilken grad, arbejdsgruppen har og vil inddrage eksisterende viden. Specifikt har Sisimiut Kommune stillet spørgsmål til, hvorfor man ikke har anvendt den allerede gennemførte VVM-undersøgelse af en vejforbindelse mellem Sisimiut og Kangerlussuaq. Herudover kom der ved borgermøderne anbefalinger om, at man i den videre proces inddrog den viden, der kan findes på "modstandshjemmesider" om aluminiumsprojektet i f.eks. Island, at man inddrog erfaringerne fra hhv. de norske aluminiumsværker og den nedlagte kryolitmine i Arsuk i relation til flourid-problematikken samt at man generelt indhentede inspiration fra Island.

Der skal ikke herske tvivl om, at disse synspunkter vil blive inddraget i det videre arbejde, specielt i forhold til den VVM-proces, der sættes i gang, hvis der er politisk tilslutning til en gennemførsel af projektet under FM2008.

Behov for uddybning

Maniitsoq Kommune påpeger, at isdannelser og oversvømmelser ikke i tilstrækkelig grad er behandlet i SMV'en; ligesom det under borgermødet i Nuuk blev påpeget, at der med fordel kunne skrives mere om den øgede skibstrafik som følge af en gennemførsel af projektet. Miljøafdelingen vil vurdere om, der i miljøkapitlet er mulighed for uddybende kommentarer i relation til disse problemstillinger.

Forøgelse af Grønlands udledning af CO₂

Specielt under den interne høring er der kommet bemærkning til miljøkapitlets afsnit omkring forøgelse af Grønlands udledning af CO₂ og relaterer sig alle til problemstillingen om, Grønlands reduktionsforpligtigelser i Kyoto-perioden (2008-2012) og det faktum, at aluminiumsprojektet først tages i brug i 2014. Alle høringsparterne understreger vigtigheden af, at der allerede nu sættes gang i forhandlingerne om en Post-Kyotoaftale og at disse forhandlinger skal have høj prioritet og tage hensyn til den kommende erhvervsudvikling.

Herudover er der samtidig også et ønske om, at man får afdækket de økonomiske og image-mæssige konsekvenser af en øget CO₂-udledning samt at det globale perspektiv fremhæves: At det er miljømæssigt bedre at anlægge en aluminiumssmelter i Grønland, hvor man basere sig på vedvarende energikilder frem for et andet sted i verden, hvor man ville brug olie eller kul.

På baggrund af ovenstående bemærkninger vil der blive foretaget en præcisering af miljøkapitlets afsnit om forøgelse af Grønlands udledning af CO₂.

Miljøeffekter fra aluminiumssmelteren

Fra mange sider har det været fremhævet, at det ville være fordelagtige med en overskuelig oversigt over alle miljøfremmede stoffer og gasser, der udledes fra aluminiumssmelteren til miljøet med en samtidig beskrivelse effekterne på sundhed og økosystemerne (flora og fauna) generelt. Ligeledes har der også været ønske om en overskuelig oversigt over potentielle miljørisici ved uheld. Endelig er der også efterlyst en udredning af eksisterende rensemuligheder, deres effektivitet og om man kan regne med 0-emission.

Ønsket om en overskuelig figur, der viser tilførsel af råstoffer og hjælpematerialer samt de heraf afledte udledninger og effekter til og fra en aluminiumssmelter har også været til stede under udarbejdelsen af SMV'ens miljøkapitel og mulighederne herfor har derfor været afsøgt, men som det generelt fremgår af kapitlet og nedenstående afsnit har det været særdeles vanskeligt at få eksakte oplysninger om udledningerne fra en aluminiumssmelter af den type, der påtænkes opført i Grønland. Med hensyn til rensemetoder og deres effektivitet er det et spørgsmål, som myndighederne absolut er opmærksom på, og som der vil blive stillet dokumentationskrav til under VVM- og miljøgodkendelsesprocessen.

Kommentarer til specifikke afsnit og formuleringer i miljøkapitlet

- **Vandressourcer og -forbrug**

Maniitsoq Kommune har en række bemærkninger til SMV'ens oplysninger omkring vandforbruget til aluminiumssmelteren og dens afledte aktiviteter. På denne baggrund har Miljøafdelingen foretaget en udredning omkring vandforbruget. Resultatet heraf vil betyde, at der foretages en efterfølgende justering i SMV'en; dog kan det allerede her anføres, at der fortsat er stor usikkerhed om det eksakt vandforbrug.

Herudover har en enkelt borger fremsat forslag om, at man holder vandforbruget til aluminiumssmelteren adskilt fra vandforbruget i den by, som smelteren placeres i nærheden af.

Sisimiut Kommune påpeger, at de ikke mener, at SMV'ens formulering om, at der ikke vil givet tilladelse til etablering af vej inden for spærrezonen omkring en vandressource, er for skarpt formuleret og henviser til den igangværende dialog mellem DIM, Sisimiut Kommune og Rambøll om netop at etablere en vej gennem spærrezonen. Denne bemærkning giver ikke umiddelbart anledning til at ændre i SMV'en, da der generelt ikke gives tilladelse til aktiviteter inden for spærrezonen med mindre helt særlige forhold gør sig gældende og der vil i så fald blive stillet meget restriktive krav til sikkerhed og beredskabsforanstaltninger.

- **Udnyttelse af spildvarme**

Det er i SMV'en angivet, at der kan blive udledt varmt processpildevand fra aluminiumssmelteren. En række af høringssvarene angiver, at man bør søge at udnytte varmen herfra til opvarmningsformål og man i så fald vil være afhængig af, at der vælges en bynær placering for, at dette skal kunne lade sig gøre. Tilsvarende bemærkninger er fremsat i relation til udnyttelse af restvarmen fra affaldsforbrænding. SMV'ens bemærkninger herom vil blive præciseret i den videre proces.

- **Affaldsbortskaffelse**

Under borgermøderne blev der stillet spørgsmål til, hvorledes specielt det miljøfarlige affald fra aluminiumssmelteren ville blive bortskaffet – jf. Alcoas løfter om, at intet miljøfarligt affald ville blive deponeret i Grønland. Det blev fremhævet, at man burde sikre sig en miljøetisk bortskaffelse, således at man ikke bortskaffede problemaffaldet i u-lande med en lav eller ingen miljømæssige standarder. Dette er en bemærkning, der vil blive taget til efterretning i forbindelse med VVM- og miljøgodkendelsesprocessen.

Ligesom det var tilfældet med vandforbruget foreslog en borger at holde affaldet fra smelteren adskilt fra affaldet fra den by, som smelteren placeres i nærheden af. Dette kan der tages hensyn til i VVM- og miljøgodkendelsesprocessen.

- **Spildevand**

Ligesom det var tilfældet med vandforbruget foreslog en borger at holde spildevandet fra smelteren adskilt fra spildevandet fra den by, som smelteren placeres i nærheden af. Dette kan der tages hensyn til i VVM- og miljøgodkendelsesprocessen.

- **Andre bemærkninger**

Udover ovenstående bemærkninger er der kommet bemærkninger følgende specifikke afsnit i miljøkapitlet:

- o Havneanlægget ved Itillinguaqs påvirkning af sediment fra Sarfartoq-elven bør uddybes nærmere i SMV'en, men også følges op af generelle undersøgelser (Sisimiut Kommune).
- o ERM og Alcoa har en række bemærkninger til de i SMV'en anvendte beskrivelser af sammensætning og mængder af de udledte forurenende stoffer fra aluminiumssmelteren.
- o Fejlagtige oplysninger om, at bundforhold og dybde ved havneanlæggene i Maniitsoq 3 forslag ukendt (Maniitsoq Kommune).
- o En lang række bemærkninger vedr. jøkler, corioliseffekten, vandskel i Godthåbsfjorden samt isfjelde.
- o Bemærkninger til området omkring Isukasia, herunder nordboruinerne samt jernmalmforekomsten.

Der vil blive foretaget en vurdering af i hvilket omfang disse bemærkninger giver anledning til at foretage rettelser i den endelige udgave af SMV'en, dog vil helt faktuelle fejl selvfølgelig blive rettet op. Specielt bør det for ERM's og Alcoa's bemærkninger vedkommende understreges, at DIM faktisk har forsøgt at fremskaffe eksakte oplysninger om udledningernes mængde og sammensætning fra Alcoa under udarbejdelsen af miljøkapitlet; desværre uden held.

Den kommende proces omkring VVM og miljøgodkendelse

Under borgermøderne fremkom der en række kommentarer til den fremtidige proces med VVM-redegørelser og miljøgodkendelser, som med fordel kan inddrages i miljømyndighedernes overvejelser, når der skal stilles krav overfor bygherren(e). Det drejer sig om:

- o Baselineundersøgelser i forbindelse med råstofaktivitet gennemføres normalt over en treårig periode, mens der i relation til nærværende projekt kalkuleres med at dette kan gennemføres over 1-2 år.
- o Der bør gives mulighed for uvildig og uafhængige prøvetagninger og undersøgelser til kontrol af Alcoa i såvel projekterings-, anlægs- og driftsfasen
- o Hvis forudsætningen om, at der ikke etableres et anode-bageri i Grønland, ændrer sig bør der stilles krav om 0-emission fra et sådan anlæg
- o Der bør stilles høje krav til renseforanstaltninger (anvendelse af bedst tilgængelige teknologi (BAT)), baselineundersøgelserne (herunder undersøgelse af havstrømmene) samt den løbende monitorering.

Andre afsnit

Under borgermøderne blev der fremsat bemærkninger til nogle af de øvrige kapitler i SMV'en:

- o Transmissionsledningers effekt på rensdyrenes kælvingssområder bør uddybes noget mere.
- o Hvad gør man med den opgravede silt, og hvilken betydning har det for flora og fauna
- o Eventuel udledning af flourstøv, hvilken betydning har det for eksempelvis bærplukning
- o Hvor store områder vil blive oversvømmet ved etablering af vandkraftværkerne

Kapitel 5

Høringsnotat vedr. kapitel 5 – Regional udvikling og migration – i Strategisk miljøvurderingsrapport udarbejdet i forbindelse med aluminiumsprojektet

Nærværende notat sammenfatter de væsentligste bemærkninger, der specifikt er fremkommet til kapitel 5 om de regional udvikling forhold i den strategiske miljøvurderingsrapport (SMV) under den interne og eksterne høring samt de mundtlige tilkendegivelser, der fremkom under borgermøderne i henholdsvis Nuuk, Maniitsoq og Sisimiut primo januar 2008.

Generelle kommentarer til afsnit og formuleringer i kapitel om regional udvikling.

- o I de skriftlige høringssvar og på borgermøderne, er den væsentligste kritik møntet på kapitlets anvendelse af NIRAS' rapport, hvor der er store forskelle i størrelsen på den afledte beskæftigelse (multiplikatoren) i de forskellige byer. I NIRAS' analyse fremgår det således, at man i Nuuk vil få den største afledte beskæftigelse og det er der stor uenighed om. Eksempelvis inddrages afstanden mellem by og smelter ikke, hvilket vil have en reducerende effekt på multiplikatorens størrelse og en række andre faktorer medfører en meget stor usikkerhed i analysen.

SMV- gruppen er enig i en del af kritikken og en uddybende gennemgang af usikkerhederne ved multiplikatoreffekterne vil fremgå af den endelige version af SMV-rapporten.

- o En anden generel bemærkning var, at rapporten ikke har tilstrækkeligt datagrundlag og tilstrækkeligt grundige analyser i vurderingerne. Det anbefales derfor generelt, at foretage løbende og grundige undersøgelser af socioøkonomisk karakter. ERM og Alcoa efterspørger således også en socioøkonomisk profil for de tre byer. Endvidere blev der både skriftligt og mundtligt ytret bekymring omkring vilkårene for det øvrige erhvervsliv i forhold til overophedning af økonomien og tab arbejdskraft. Der blev også spurgt om der var analyser af samfundskonsekvenserne af flere sideløbende storindustri projekter i forhold til mineindustrien.

SMV-gruppen er enig i, at datagrundlaget er meget spinkelt og det har været en central pointe i rapporten. Derfor anbefaler rapporten en række tiltag til yderligere undersøgelser, som også skal monitoreres de socioøkonomiske konsekvenser samt kumulative konsekvenser af flere storindustriprojekter I den endelige rapport vil disse anbefalinger understøttes af bemærkninger om dette fra høringssvarene.

- o Endelig har det i flere sammenhænge været fremført, at rapporten anbefaler politisk stillingtagen til landsplanlægning, fordi der ikke eksisterer en sådan. Hertil bemærkes at Landsstyrets eksisterende koalitionsaftale anbefaler spredning af økonomisk aktivitet ved at tilstræbe lige levevilkår for alle grønlandere. Grønlands Arbejdsgiver forening tilslutter sig debatten og anfører, at GA anbefaler 4 vækstcentre i relation til landsplanlægning.

SMV-gruppen indarbejder delvist dette argument, men fastholder, at der er ikke er entydig politisk stillingtagen til spørgsmålet.

(Alle høringssvar er besvaret i forhold til kapitel 5 i et særskilt dokument).